

2. 13 Území zatěžovaná nad míru únosného zatížení (včetně starých ekologických zátěží)

Na území kraje se nacházejí staré ekologické zátěže a problémové lokality charakteru starých skládek a kontaminovaných průmyslových objektů. Nejčastěji se jedná o staré skládky odpadů ať už legálních či nelegálních. Nejvýznamnější situace se týká starých zátěží v okresech Trutnov, Jičín a Hradec Králové, které navíc nebyly dosud sanovány. Řada ekologických zátěží zůstává nevyřešena zejména tam, kde náklady na sanaci přesahují vlastní cenu nemovitostí nebo nejsou vyjasněny vlastnické vztahy.

Dalším problémem v této oblasti jsou tzv. brownfields - opuštěné, dříve využívané plochy a nemovitosti, které ztratily své původní funkční využití. Jedná se především o bývalé průmyslové areály a zemědělské objekty, lokality poškozené těžbou, opuštěné vojenské areály apod. Specifickými venkovskými brownfields jsou bývalé společenské a kulturní domy, postavené v éře socialismu, pro které obce nemají využití. Revitalizace a znovuvyužití těchto ploch může zcela změnit vzhled měst a obcí. Částečným řešením jejich využití by mohlo být zřízení tzv. podnikatelských inkubátorů.

Na území Královéhradeckého kraje se vyskytuje řada poddolovaných území a starých důlních děl. Nejvíce se jich nachází v ORP Vrchlabí, Trutnov, Jičín, Rychnov nad Kněžnou a Náchod.

V Královéhradeckém kraji je vysoká koncentrace sesuvných území. Je zde evidováno 1012 plošných sesuvných území, z nichž zhruba 3/4 jsou klasifikována jako potenciální a přes 20 % jako aktivní. Nejvíce sesuvných území se nachází v ORP Jičín, Náchod a Vrchlabí, nejméně na území ORP Hradec Králové, Nový Bydžov a Dobruška.

V případě realizace koncepce se předpokládá plánované využívání brownfields, což by mělo za následek zlepšení stávající situace.

3. Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním Zásad územního rozvoje významně ovlivněny

Cílem této kapitoly je identifikovat ty oblasti životního prostředí, které mohou být realizací této koncepce ovlivněny. Realizace Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje tvoří z hlediska posuzování vlivů na životní prostředí tzv. aktivní variantu, která se může určitým způsobem projevit na složkách životního prostředí.

Podrobná vyhodnocení významnosti vlivů na tyto složky životního prostředí jsou popsány v kapitole č. 5.

3. 1 Potenciální ovlivnění půdy kategorie ZPF, PUPFL, lesní porosty a dřeviny rostoucí mimo les

K ovlivnění půdy bude docházet zejména u záměrů, které budou realizovány na nezpevněných plochách. Nejvýznamnější složkou, která bude negativně ovlivněna jednotlivými záměry, je zábor kvalitní zemědělské půdy (bonita I. a II. třídy). V rámci realizace navrhovaných rozvojových ploch a koridorů dojde také k negativnímu ovlivnění půdy kategorie PUPFL, lesních porostů a jednotlivých dřevin, které budou určeny ke kácení.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 5.

3. 2 Potenciální vliv na zvláště chráněná území

Zásadním předpokladem rozvoje využívání území je zachování mimořádných přírodních hodnot řešeného území. Vzhledem k vysokému podílu chráněných ploch jsou velmi časté střety se zájmy územního rozvoje a navazujících aktivit.

Základní charakteristikou životního prostředí Královéhradeckého kraje je jeho relativní zachovalost a dobrá kvalita přírody ve srovnání s jinými kraji České republiky. Tato charakteristika předurčuje kraj pro rozvoj turistiky a cestovního ruchu. To zároveň představuje i největší problém. V rámci ZÚR, ale i v rámci jiných dokumentů a procesů, bude nezbytné hledat vyvážený kompromis, který umožní ekonomicky pozitivní způsob využívání krajiny pro potřeby turistiky a cestovního ruchu a zároveň zajistí zachování, případně rozšíření všech hodnot.

Důležitým faktorem je vedení koridorů dopravní infrastruktury (silniční komunikace, železnice, energovody) mimo zvláště chráněná území všech kategorií. Realizace liniových staveb s sebou přináší zvýšenou fragmentaci území a zhoršení propustnosti pro biotu. Uvedené negativní vlivy je nutno kompenzovat technickými a organizačními opatřeními.

Obecně lze říci, že veškeré záměry a aktivity by měly plně respektovat všechna chráněná území a jejich ochranné podmínky. Jedině poté nelze očekávat žádné negativní vlivy na tato území. Některé navrhované plochy a koridory (dopravní a technické infrastruktury) jsou ovšem umístěny i do chráněných krajinných oblastí, proto nelze negativní vliv těchto staveb na zvláště chráněná území vyloučit.

Území přírodních parků bude ovlivněno některými koridory dopravní infrastruktury vedenými vesměs po hranici Přírodního parku Orlice, proto ovlivnění tohoto přírodního parku bude téměř srovnatelné se stávajícím stavem.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 5.

3. 3 Potenciální vliv na faunu a flóru, ekosystémy, ÚSES, soustavu NATURA 2000

Vzhledem k tomu, že v souvislosti s vyhodnocením realizace posuzované koncepce nebyl proveden biologický průzkum zájmového území, nelze objektivně určit, jakou měrou se realizace Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje odrazí na faunu a flóru kraje.

Vyhodnocení vlivů koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti bylo provedeno jako součást vyhodnocení vlivů realizace koncepce na životní prostředí, které bylo zpracováno autorizovanou osobou (Mgr. Jan Losík). Text tohoto hodnocení je součástí dokumentace v části B.

Cílem tohoto hodnocení bylo zjistit, zda ZÚR mohou mít významný vliv na předměty ochrany a celistvost území soustavy NATURA 2000. Měřítko zpracování a obecné zaměření posuzované koncepce nedovoluje vyhodnocení všech požadavků uvedených v této koncepci. Podrobněji mohly být posouzeny jen konkrétněji definované návrhy koridorů, ploch a územních rezerv vymezených pro umístění některých staveb a opatření. Ani v těchto případech však u mnoha záměrů nelze na úrovni ZÚR jednoznačně určit, zda dojde k významnému ovlivnění dotčených lokalit soustavy NATURA 2000. Byly identifikovány záměry, které potenciálně mohou mít na tuto soustavu negativní vliv, ale jeho působení bude

možné snížit realizací zmírňujících opatření pod hladinu významného vlivu. Je možné, že konečná podoba těchto záměrů, která bude dále upřesňována v nižších stupních projektové dokumentace, bude taková, že k negativnímu ovlivnění soustavy nedojde.

Pro některé záměry není možné určit významnost vlivu v důsledku chybějících informací o jejich přesné lokalizaci a charakteru. Vliv bude přinejmenším mírný, není však vyloučeno, že při podrobném hodnocení vlivů na EVL a PO bude určen jako významně negativní. Jejich vliv musí být podrobně vyhodnocen v procesu dalšího posuzování v rámci nižších stupňů územně plánovací dokumentace a projektů.

Hlavním předpokladem vyloučení významně negativního vlivu na soustavu NATURA 2000 bude dodržení požadavku na ochranu zvláště chráněných území včetně evropsky významných lokalit a ptačích oblastí, který je v ZÚR uveden mezi prioritami územního plánování. K naplnění této priority je třeba, při upřesňování záměrů v rámci nižších stupňů územně plánovací dokumentace a tvorbě projektů, hledat řešení bez negativního vlivu na zájmy ochrany přírody. Tento princip je třeba uplatnit zejména u záměrů, u nichž byl identifikován potenciálně negativní vliv na území soustavy NATURA 2000. Požadavek na dodržení uvedeného principu zpracovatel vyhodnocení doporučuje zapracovat do závěrů Vyhodnocení vlivů Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje na udržitelný rozvoj území.

Prvky ÚSES mají obecně významnou úlohu jak pro vnímání krajiny, tak pro faunu a flóru. Vymezením prvků ÚSES dojde ke zvýšení ekologické stability ve srovnání s okolím, tyto prvky budou příznivě působit na okolní ekologicky méně stabilní části krajiny, podpoří polyfunkční využitelnost krajiny, dojde k uchování druhového i genového bohatství spontánních druhů organismů.

Realizací biokoridorů se zvýší počet migračních cest pro živočichy. Migrace zahrnuje nejen pohyb živočišných jedinců, pohyb rostlinných orgánů schopných vyrůst v novou rostlinu, ale i výměnu genetické informace v rámci populace, jde o přenos pylu, živočišných zárodků apod. Význam biokoridorů v kulturní krajině není omezen pouze na umožnění migrace organismů; další z krajinně ekologického hlediska rovnocennou funkcí je rozdělování a příznivé ovlivňování rozlehlé plochy ekologicky nestabilních antropogenně změněných ekosystémů (rozlehlých bloků orné půdy a lesních monokultur). Nejsouvislejší síť biokoridorů tvoří v české krajině hydrografická síť společenstev tekoucích vod s litorálními lemy a břehovými porosty. Funkce a význam biokoridorů se odvíjí od biocenter, která spojují.

Z návrhu Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje vyplývá, že pro ochranu reprezentativních částí biogeografických regionů se v ZÚR vymezuje 8 biocenter nadregionálního významu, pro ochranu existujících hlavních migračních tras bioty 15 biokoridorů nadregionálního významu, pro ochranu typů biochor 222 biocenter regionálního významu a 233 biokoridorů regionálního významu pro ochranu existujících regionálních migračních tras bioty.

Všechny tyto prvky ÚSES budou mít pozitivní vlivy na:

- prostorové vnímání krajiny,
- vznik nových přírodních znaků v krajině,
- krajinný obraz krajiny,

- rysy krajinného rázu apod.

Ovlivnění prvků ÚSES v souvislosti s vymezením jednotlivých ploch a koridorů předkládaných v rámci Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje lze očekávat při realizaci některých záměrů dopravní a technické infrastruktury a protipovodňové ochrany území. Konkrétně se jedná o koridory a plochy pro záměry s tímto označením: DS3, DS6, DS7, DS11, DS23, DS24, DS27, DS31, DS32, DS37, DS42a, DZ2, TE3, TE1, TE1r, PPO1, PPO4, DS1r S, DS1r J, DS5r.

Rozsah vlivů na ovlivněné prvky ÚSES nelze v této fázi vyhodnocení objektivně určit, vzhledem k neznalosti konkrétního řešení výstavby. Obecně lze však říci, že největším negativním vlivem je vymezení koridorů komunikací. Optimalizace dopravní infrastruktury znamená minimální ovlivnění stávajícího stavu, u protipovodňové ochrany území záleží na typu a způsobu realizace tohoto opatření.

Součástí návrhu koncepce je i návrh protipovodňové ochrany území. Realizací těchto opatření dojde k zadržení vody v krajině, popřípadě k ustálení odtokových poměrů, k obohacení biodiverzity apod.

Konkrétní vyhodnocení vlivu tyto složky životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 5.

3. 4 Potenciální vliv na krajinu, krajinný ráz a kulturní památky

Dopravní infrastruktura

Silnice I. a II. třídy

Současný komunikační systém území by měl být doplněn o 11 vymezených úseků silnic I. třídy a 40 vymezených úseků silnic II. třídy.

Negativní vliv lze očekávat pouze u koridorů vymezených.

Z hlediska vlivu dopravní infrastruktury na krajinný ráz lze konstatovat, že dojde k vytvoření nových liniových technických prvků v krajině a rozčlenění tak krajiny na menší části.

Železnice – celostátní trať

Z hlediska vlivu vymezeného koridoru železnice na krajinný ráz lze konstatovat, že dojde k vytvoření nového technického prvku v krajině, proto lze očekávat negativní ovlivnění krajinného rázu.

Technická infrastruktura

Ovlivnění krajinného rázu u koridorů technické infrastruktury je závislé na konečném charakteru stavby a jejím technickém provedení. U realizace nadzemních elektrických vedení lze předpokládat nejvyšší ovlivnění krajinného rázu (vznik nového technického prvku v krajině). Přestože je v současné době elektrické vedení převážně považováno za součást krajiny, mohlo by potenciálně narušit její vnímání.

Posouzení vlivu krajinného rázu v případě realizace transformoven záleží na typu transformovny a jejího umístění. Lze ale předpokládat, že negativní vliv stavby na estetickou a přírodní hodnotu krajiny bude lokálního charakteru. Umístění transformovny by mělo být v místech, kde dojde k nejmenšímu narušení vzhledu krajiny.

VTL Plynovody

V ZÚR jsou navrhovány koridory pro 11 vysokotlakých plynovodů. Jejich vliv na krajinný ráz bude záviset na jejich technickém provedení.

Regulační stanice

Vzhledem k tomu, že dosud není v specifikován typ stanice nelze vliv na krajinu určit. Pokud by se jednalo o stanice menších rozměrů, vliv se nepředpokládá.

Prvky územního systému ekologické stability (ÚSES)

V ZÚR je vymezeno 8 nadregionálních biocenter, 15 nadregionálních biokoridorů, 222 regionálních biocenter a 233 regionálních biokoridorů. Prvky ÚSES budou mít pozitivní vlivy na:

- prostorové vnímání krajiny,
- vznik nových přírodních znaků v krajině,
- krajinný obraz krajiny,
- rysy krajinného rázu apod.

Protipovodňová ochrana území a revitalizační opatření

Je vymezeno celkem 18 záměrů protipovodňové ochrany území, mezi typy vymezených záměrů patří suchá nádrž, retenční nádrž, zkvalitnění a úprava koryta toku a opěrná zeď. Dále pak přírodně blízká protipovodňová opatření v povodí Dědiny.

Realizací protipovodňových a revitalizačních záměrů dojde k zadržení vody v krajině, popřípadě k ustálení odtokových poměrů, k obohacení biodiverzity apod.

Plochy pro podporu ekonomického rozvoje a podporu rozvoje lidských zdrojů

Z obecného pohledu působí průmyslové zóny na krajinu převážně rušivě. Při volbě umístění těchto záměrů by měly být přednostně zvoleny stávající již nevyužívané areály (tzv. brownfields). Po využití starých areálů by umístění mělo být navrhováno na lokalitách se sníženou hodnotou krajinného rázu, kde se nenachází žádné nebo jen velmi málo přírodních, kulturních, historických znaků a znaků estetických hodnot. Tento požadavek byl při vymezení ploch pro podporu ekonomického rozvoje a podporu lidských zdrojů v ZÚR splněn.

Řešené území je územím s archeologickými nálezy. Realizací posuzované koncepce, tedy Zásad územního rozvoje kraje, nelze vyloučit vliv na toto území. Jestliže v průběhu stavebních prací dojde k archeologickému nález, jsou stavebníci jednotlivých záměrů

povinni ve smyslu zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění umožnit záchranný archeologický výzkum.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 5.

3. 5 Potenciální vliv na vody

Požadavky na ochranu vody vychází z Plánu hlavních povodí ČR, Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Královéhradeckého kraje, Plánu oblasti povodí Horního a Středního Labe a z nařízení vlády ČR vztahujících se k CHOPAV Královéhradeckého kraje.

Na základě znalosti stávajícího stavu životního prostředí na předmětném území a vzhledem k charakteru plánovaných záměrů lze konstatovat, že by plánované záměry neměly významně ovlivnit hydrologické poměry v posuzovaném území. Zastavěním ploch „na zelené louce“ dojde ke změně odtokových poměrů v území a ke zvýšení množství dešťových vod (potencionálně znečištěných vod stékajících například z parkovacích ploch).

Vzhledem k charakteru posuzovaných záměrů lze konstatovat, že jejich standardní provoz, včetně přípravy území pro záměr a stavebních činností nebude mít negativní vliv na kvalitu povrchových a podzemních vod v daném území.

Součástí posuzované koncepce je zároveň vymezení ploch protipovodňové ochrany území v Královéhradeckém kraji. Při aplikaci protipovodňové ochrany území v krajině je nezbytné usilovat o vytvoření prostorové rovnováhy mezi hospodářským rozvojem a urbanizací území na jedné straně a potřebami využít toto území ke zpomalení odtoku a akumulaci vody na straně druhé. Veškerá opatření na ochranu před povodněmi musí sledovat dopad na životní prostředí.

Obecně lze předpokládat, že realizací navržených ploch protipovodňové ochrany území dojde ke změně využívání pozemků, změnám rostlinného pokryvu, zatravňování břehů a přirozených inundací (to znamená umožnit jejich zaplavení v případě povodní, jelikož voda, která bude takto zadržena a prosákne do půdy, je ziskem pro hospodaření v přírodě a znamená snížené nebezpečí z extrémních srážek a povodní), tvorba protierozních mezí a vegetačních pásů a změny ve strukturách krajiny prováděné za účelem zachycení vody v povodí a zpomalení jejího odtoku.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 5.

3. 6 Potenciální vliv na znečištění ovzduší

Královéhradecký kraj se řadí k regionům s relativně čistým ovzduším, bez velkých zdrojů znečištění. Území kraje je úměrně zatíženo emisemi z lokálních i z dálkových zdrojů, i když jejich vliv je díky odsíření v posledních letech již podstatně nižší. Negativní vliv dálkových přenosů emisí, hlavně u prašných částic a u oxidu síry, je díky ekologizaci velkých tepelných zdrojů postupně snižován. Ke zlepšení kvality ovzduší v obcích došlo také výrazným zvýšením plynofikace domácností. Nedořešeny však zůstávají mnohé střední a malé zdroje znečištění.

V posledním desetiletí dochází postupně k celkovému snižování emisní zátěže, a tím ke zlepšování kvality ovzduší. Stoupající znečištění u oxidu dusíku a oxidu uhelnatého v městských centrech je způsobeno nárůstem automobilové dopravy na silnicích a její nevhodnou organizací. Rostoucí význam má podpora biopaliv a jiných druhů obnovitelných energetických zdrojů.

Silniční doprava

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje vymezují koridory pro umístění komunikací I. a II. třídy a obchvatů okolo měst a vesnic s frekventovanými komunikacemi. Veškeré obchvaty měst a obcí a přeložky silnic jsou vymezeny převážně mimo obytnou zástavbu. Vymezením koridorů pro umístění obchvatů okolo měst a obcí a přeložek mimo obytnou zástavbu dojde ke snížení emisí z dopravy ve městech a obcích.

Železniční doprava

Optimalizace železničních tratí bude mít pozitivní vliv na kvalitu ovzduší. Zelektrifikováním tratí dojde k náhradě dieslových lokomotiv za elektrické lokomotivy, a tím dojde ke snížení emisí ze spalování kapalných paliv v pístových spalovacích motorech.

Posouzení vlivů vymezených průmyslových ploch na životní prostředí

Zásady územního rozvoje Královéhradeckého kraje navrhuje o rozšíření a intenzifikaci průmyslových ploch ve Vrchlabí a Kvasinách. Pro rozšíření a intenzifikaci těchto průmyslových ploch byly vypracovány Dokumentace dle zák. č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, v platném znění. Na rozvoj obou průmyslových ploch bylo vydáno souhlasné stanovisko.

Zdroje znečištění ovzduší

Bodovými zdroji emisí budou komíny (výduchy) od jednotlivých zdrojů.

Plošným zdrojem může být automobilová doprava na odstavných a parkovacích stáních, která emituje za svého provozu škodliviny jako jsou oxidy dusíku, oxidy síry, oxid uhelnatý, tuhé znečišťující látky a uhlovodíky. Plošným zdrojem znečištění ovzduší může být lokalita, na které je plánované rozšíření a intenzifikace stávajících průmyslových ploch (např. průmyslové podniky, drobná výroba nebo zemědělská výroba).

Hlavním liniovým zdrojem znečištění bude automobilová doprava, která emituje za svého provozu škodliviny jako jsou oxidy dusíku, oxidy síry, oxid uhelnatý, tuhé znečišťující látky a uhlovodíky.

Závěr posouzení Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje z hlediska znečištění ovzduší

Vzhledem k tomu, že v Návrhu zásad územního rozvoje kraje se jedná převážně o vymezení koridorů pro umístění úseků silnic I. a II. třídy, obchvatů měst a obcí a přeložek komunikací, nedojde k výraznému zhoršení kvality ovzduší v Královéhradeckém kraji.

V Královéhradeckém kraji se nachází lokality, které nejsou v současné době plynofikovány. Plynofikací obcí dojde ke snížení emisí z lokálních topenišť v jednotlivých obcích.

V návrhu Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje jsou vymezeny koridory pro obchvaty měst a obcí a přeložky silnic. Realizací obchvatů měst a obcí dojde k odklonu projíždějící automobilové dopravy mimo osídlené části měst a obcí, tím dojde ke snížení emisí z provozu automobilové dopravy ve městech a obcích.

V návrhu Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje je navrženo rozšíření a intenzifikace stávajících průmyslových ploch. Území v působnosti Městského úřadu Rychnov nad Kněžnou patří mezi oblasti se zhoršenou kvalitou ovzduší. V této oblasti jsou překročeny hodnoty denní imisní koncentrace PM_{10} .

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 5.

3. 7 Potenciální vliv na hlukovou situaci

Důsledky pro posouzení jsou stanoveny pro hluk z veřejné produkce hudby, hluk z provozu služeb a dalších zdrojů hluku, z pozemní dopravy na veřejných komunikacích, s výjimkou účelových komunikací, s výjimkou letišť, a dále s výjimkou drah, nejde-li o železniční stanice zajišťující vlakové práce, zejména rozřadování a sestavu nákladních vlaků, prohlídku vlaků a opravy vozů. Dále pak v území, kde hluk z dopravy na těchto komunikacích je převažující nad hlukem z dopravy na ostatních pozemních komunikacích.

Akustické posouzení

Dopravní infrastruktura

Každou z plánovaných dopravních staveb lze vždy obecně zařadit do jedné z níže uvedených variant stavby:

- 1) obchvat - přeložka komunikace (O-P),
- 2) nová komunikace (NK),

a proto je akustické posouzení změny hlukové situace provedeno vždy pro jednu ze tří výše uvedených variant.

1) obchvat - přeložka komunikace (O-P)

Hlavním cílem realizace obchvatu - přeložky komunikace je odvedení transportní silniční dopravy, která obcí pouze projíždí, mimo centrum a obytnou část dané obce.

Po realizaci O-P lze očekávat výrazné snížení počtu průjezdů vozidel na komunikacích v centrech obcí a obytných zónách, které byly využívány vozidly při průjezdu danou obcí. Odvisle od snížení počtu průjezdu vozidel v centrech obcí a obytných zónách lze očekávat snížení hlukové zátěže vyvolané hlukem ze silniční dopravy na těchto komunikacích.

Současně je nutno zajistit, aby realizace O-P neměla negativní vliv na změnu hlukové situace v blízkosti trasy O-P, tzn. především na okrajích obcí, kde je trasa O-P vedena. Obecně lze konstatovat, že realizace O-P bude mít pozitivní vliv na zasažení obyvatel dotčených území hlukem ze silniční dopravy, tzn., že po realizaci O-P lze očekávat snížení hlukové zátěže obyvatel dotčených území hlukem ze silniční dopravy.

2) nová komunikace (N-K)

U realizace stavby N-K je nutno zajistit, aby hluk ze silniční dopravy na této komunikaci neměl negativní vliv na hlukové zatížení obyvatel v dotčené lokalitě.

Hluková situace vyvolaná stavbou DZ1 - přeložkou železniční dráhy v katastrálním území obce Vysokov je řešena v dokumentaci SEA na koncept změny č.2 Územního plánu obce Vysokov.

Trasy pro pozemní dopravu musí být navrhovány tak, aby u nejbližší obytné zástavby byly splněny hygienické limity hluku pro venkovní prostor staveb v denní i noční době.

Technická infrastruktura

U technické infrastruktury je předpoklad, že její realizace nebude mít vliv na změnu hlukové zátěže v dotčeném území. Pouze u transformoven a regulačních stanic je možnost vzniku hlukových emisí, které budou mít vliv na hlukovou situaci v bezprostřední blízkosti těchto záměrů.

Plochy pro podporu ekonomického rozvoje a podporu rozvoje lidských zdrojů

Z ploch pro podporu ekonomického rozvoje (výroba, výrobní služby, sklady, cestovní ruch) se z hlediska hlukového zatížení dotčených lokalit jako nejvýznamnější jeví vznik nových zdrojů hluku.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 5.

3. 8 Vliv na obyvatelstvo

V následujícím textu jsou stručně shrnuty možné potenciální pozitivní a negativní vlivy na zdraví populace vyplývající z naplňování priorit územního plánování a navržených podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území kraje.

Jelikož nejsou v současné době známy konkrétní parametry a technická řešení jednotlivých posuzovaných záměrů a nejsou tedy k dispozici výsledky hlukových a rozptylových studií k jednotlivým záměrům, ze kterých lze konkretizovat vliv na zdraví obyvatel, bylo hodnocení vlivu realizace ZÚR vztaženo k jednotlivým prioritám územního plánování.

Zdraví jedince a populace je odrazem tělesné a duševní kondice jedince, na které se podílí vliv biologických faktorů - vnitřní genetické výbavy jedince a podmínek prostředí. Z hlediska podmínek prostředí se uplatňují především:

- životní a pracovní prostředí - stav a kvalita životního, pracovního a obytného prostředí,
- postoje a chování lidí k vlastnímu zdraví - životní styl (pohybové aktivity, rekreace, stravovací návyky, zvládání stresu, rizikové chování: nepoužívání ochranných prostředků a ochranných pracovních pomůcek, konzumace alkoholu, drog, kouření, nepřiměřené slunění apod.),

- sociální a ekonomické faktory (výše příjmu, zaměstnanost/nezaměstnanost, míra dosaženého vzdělání, kvalita bydlení, ...),
- systém péče o zdraví - zdravotnické služby (resp. jejich kvalita, dostupnost, organizace).

Z hlediska životního a pracovního prostředí se uplatňují faktory chemické (chemické látky v různých médiích - vzduch, voda, půda, potraviny, ...), fyzikální (např. hluk, vibrace, záření) a biologické (infekční agens, ...).

Podkladem pro hodnocení zdravotních rizik i kvality životního prostředí v dané lokalitě mohou být výsledky měření imisní situace, hlukové zátěže či v případě rozhodování o vhodnosti umístění zamýšleného záměru modelové výpočty rozptylové či hlukové studie.

Zdravotní rizika lze podle výše uvedeného postupu vyhodnotit na základě znalosti konkrétního návrhu řešení záměru, jeho parametrů a kapacit (popř. jeho variant).

Hodnocení vlivu Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje na veřejné zdraví

Zásady územního rozvoje kraje stanovují priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území, který spočívá ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

Realizace ZÚR může ovlivňovat zdraví občanů přímým vlivem na jednotlivé složky životního prostředí (především na hlukovou situaci a kvalitu ovzduší, dále vlivy na vodu, půdu aj.) či nepřímým vlivem – ovlivněním sociální, ekonomické a kulturní oblasti života veřejnosti.

Vztahy mezi podmínkami prostředí a zdravím jsou velmi složité, není je možné všechny jednoznačně předpovědět a zavést do procesu hodnocení. Předpovědi komplikuje řada jevů (např. variabilita účinků faktoru a expozičních cest; nespécifické projevy účinku, které mohou být způsobeny různými faktory; vzájemné reakce škodlivin, které mohou účinek snižovat či zvyšovat; různá vnímavost lidské populace; existence jiných faktorů, které mohou překrývat hodnocené vlivy aj.).

Priority územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území:

- *ochrana území prvků územního systému ekologické stability nadregionálního a regionálního významu a zlepšování biologické propustnosti krajiny, zejména známých a potenciálních migračních tras živočichů,*
- *péče o půdní fond (ZPF a PUPFL) jako jednu z hlavních složek životního prostředí,*
- *ochrana území s podzemními a povrchovými zdroji pitné vody pro zajištění dlouhodobého optimálního zásobování území kraje,*
- *podpora protierozních opatření, akumulace a retence vod v území, zachycování a regulovaného odvodu přívalových vod (ploch protipovodňové ochrany území) včetně revitalizací říčních systémů a přírodě blízkých protipovodňových opatření,*
- *územní podpora rozvoje aktivit vedoucích k dalšímu využívání odpadů jako surovin,*

- *stanovování požadavků na budoucí využití území s ohledem na preventivní ochranu území a obyvatelstva před potenciálními riziky a přírodními katastrofami v území (záplavy, sesuvy půdy, eroze atd.) s cílem minimalizovat rozsah případných škod, zajišťování územní ochrany ploch potřebných pro umístování staveb, opatření na ochranu před povodněmi a pro vymezení území určených k rozlivům povodní,*
- *vymezování zastavitelných ploch a stanovování podmínek jejich využití v záplavových územích jen ve zcela výjimečných a zvláště zdůvodněných případech.*

Podpora stavu životního prostředí, ochrana a rozvoj přírodních hodnot dle navržené koncepce povede ke snižování nadměrné environmentální zátěže, k udržení a následnému zlepšování podmínek prostředí, a s tím spojeným příznivým dopadem na zdraví populace.

Systematickou péčí o krajinu, správným způsobem obhospodařování zemědělských a lesních pozemků a realizací dalších opatření mohou být v některých lokalitách výraznou měrou snížena rizika vzniku živelných událostí a nebezpečí přírodních katastrof (v případě Královéhradeckého kraje především problémy způsobené negativním působením vody a větru), které mají významné přímé nebo sekundární negativní vlivy na zdraví obyvatel.

Využívání odpadů jako surovinových zdrojů snižuje zejména tlak na stále nové získávání těchto materiálů z následně již těžce obnovitelných zdrojů. Zároveň minimalizuje množství odpadů ukládaných na legálně provozované nebo „černé“ skládky odpadů, které mají nejen negativní vliv na estetický ráz krajiny, ale mohou bezprostředně nebo v budoucnu vést k poškozování životního prostředí. Celkově se využívání odpadů (materiálové nebo energetické) významnou měrou podílí na snižování zátěže v jednotlivých složkách životního prostředí, a tím příznivě ovlivňuje zdraví lidí.

Priority územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území:

- *tvorba územních podmínek pro rozvoj ekonomického potenciálu zejména v území vymezených rozvojových oblastí a rozvojových os,*
- *ochrana územních podmínek pro zachování potenciálu zemědělství a lesního hospodářství,*
- *tvorba územních podmínek zejména v oblasti dopravní infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu využívajícího charakteristických podmínek jednotlivých turisticky významných území kraje,*
- *tvorba územních podmínek pro rozvoj občanského vybavení nadmístního významu podporujících ekonomickou prosperitu kraje,*
- *tvorba územních podmínek pro rozvoj dopravní infrastruktury nadmístního významu potřebné pro zajištění optimální dostupnosti území kraje z území sousedních krajů a Polské republiky včetně jeho vnitřní prostupnosti,*
- *tvorba územních podmínek pro rozvoj technické infrastruktury nadmístního významu potřebné pro zajištění optimálního napojení rozvojových oblastí a ploch na tyto systémy.*

Koncepce stanovuje vytvářet územní podmínky pro stabilizaci prosperujících ekonomických subjektů působících na území Královéhradeckého kraje a zajištění dlouhodobě příznivého prostředí pro příliv nových aktivit a rozvojových záměrů v závislosti na charakteru příslušné oblasti, dostupnosti potřebné dopravní a technické infrastruktury, surovinových zdrojů a pracovních sil. Přitom je nezbytné respektovat podmínky využití území včetně souladu s ochranou životního prostředí a při zohlednění typu a charakteristik krajiny.

V rámci koncepce je kladen důraz na zabezpečení územních podmínek rozvoje průmyslových zón (Vrchlabí; Kvasiny - Rychnov nad Kněžnou – Solnice).

Cíle podpory podnikání by měly vést k oživení ekonomiky a s tím spojeným zvýšením nabídky pracovních míst. Některé z oblastí se vyznačují slabou ekonomickou základnou a relativně vysokou mírou nezaměstnanosti (Žacléřsko, Broumovsko, Orlické hory aj.).

Socioekonomické postavení je důležitou determinantou zdravotního stavu. Lidé s nízkými příjmy, s nižším dosaženým vzděláním nebo dlouhodobě nezaměstnaní mají také častěji horší zdraví. Vzdělání, zaměstnání a výše příjmů také významně ovlivňuje individuální životní styl, který se dále uplatňuje jako významná zdravotní determinanta.

Úspěch v práci přispívá k životní spokojenosti a upevňuje zdraví. Míra uspokojení člověka závisí na pracovním začlenění a motivaci, sociálních vazbách a na vztazích s lidmi na pracovišti. Naopak dlouhodobá nezaměstnanost může vést k depresím, nadměrnému stresu. Stres ovlivňuje psychosomaticky zdravotní stav jedince (zvýšení krevního tlaku, zažívací obtíže, pocity úzkosti, nespavost, podrážděnost až agrese,...). Zprostředkovaně se stres také může přenášet i na okolí (spolupracovníky, rodinu,...).

Na druhé straně by realizací nových podnikatelských záměrů nebo zkapacitněním stávajících (především výrobních) aktivit mohlo dojít ke vzniku nových zdrojů hluku i emisí přímo ve výrobních provozech a k vyšší potřebě nároků na obslužnou dopravu (tj. dojde k nárůstu intenzity dopravy na využívaných komunikacích a v prostoru areálu). S tím souvisí zvýšení hladin akustického tlaku a imisní koncentrace některých znečišťujících látek v okolí těchto provozů a podél obslužných komunikací. (Dále je možné očekávat také vyšší produkci odpadů a odpadních vod.)

Možné negativní vlivy na kvalitu složek životního prostředí se mohou odrazit i na zdravotním stavu obyvatelstva přímo, popř. kontaminovat potravní řetězce, tím i potravu lidí cizorodými látkami.

Podpora podnikatelských aktivit povede ke vzniku a rozvoji především malých a středních firem. Někteří manažeři, vedoucí pracovníci či živnostníci by mohli být vystaveni konkurenčnímu tlaku, nepřiměřenému pracovnímu vytížení a odpovědnosti, které může vést k dlouhodobé psychické zátěži, nadměrnému stresu popř. ke zdravotním obtížím.

V rámci rozvoje ostatních aktivit majících významný vliv na prostorové členění a uspořádání krajiny se jako nezbytná jeví ochrana územních podmínek pro zachování zemědělství a lesního hospodářství. Tyto výrobní složky využívající přírodní potenciál území velkou měrou přispívají k udržování a dotváření krajiny, jejíž stav a vyváženost zajišťuje podmínky pro udržitelný komplexní a harmonický rozvoj celé společnosti, čímž ovlivňují i veřejné zdraví.

Součástí koncepce ochrany a rozvoje civilizačních hodnot je i vytváření podmínek pro nabídku nejrozmanitějších atraktivit a služeb cestovního ruchu (včetně podpory rozvoje turistické dopravní infrastruktury, zabezpečení vybavenosti technickou infrastrukturou a kvalitou služeb srovnatelnou s vyspělými evropskými regiony).

Mezi turisticky významné území kraje patří Krkonoše, Podkrkonoší, Český ráj, Kladské pomezí, Orlické hory, Podorlicko a Hradecko. Koncepce klade důraz na efektivní využívání kulturního a přírodního potenciálu oblastí a na podporu forem cestovního ruchu a rekreace dle charakteru jednotlivých území (pěší a horská turistika, cykloturistika, kulturní a poznávací turistika, zimní a ostatní sporty, lázeňství a ozdravné pobyty, aj.).

V České republice se projevuje trend zvyšování poruch pohybového aparátu, nárůst obezity a dalších projevů vyplývajících ze „sedavého“ způsobu života. Obezita nebo nadváha jsou vážnými riziky pro vznik některých druhů nádorového bujení. Pohybové a sportovní aktivity přispívají ke zlepšování zdravotního stavu populace (posilují většinu přirozených funkcí organismu, působí jako ochrana před nemocemi srdce a cév a před cukrovkou, zvyšují tělesnou zdatnost, rozvíjí koordinaci, zpevňují kosti, pomáhají udržovat přiměřenou tělesnou hmotnost aj.). Podpora rozvoje volnočasových a rekreačních aktivit určených široké veřejnosti je také významným preventivním opatřením k omezování vzniku sociálně-patologických jevů.

Podpora zdravého životního stylu (např. vytvářením územních podmínek pro sportovní vyžití a rekreaci) se může odrazit na zlepšování zdravotního stavu populace a tím i snížením výdajů za zdravotní péči.

Mezi negativní vlivy nekoordinovaného rozvoje cestovního ruchu může patřit zejména nárůst intenzity automobilové dopravy, a s tím spojené zvyšování hlukové a imisní zátěže v dotčených lokalitách. Vozidla také mohou poškozovat lidské zdraví přímo – při dopravních nehodách. Vysoká intenzita pohybu automobilů vede ke zvyšování počtu dopravních nehod a také k omezení pohybu lidí. Na frekventovaných ulicích měst lidé a zvláště děti, podstupují určité riziko při přecházení ulic.

V oblasti dopravní infrastruktury je prioritou její rozvoj s cílem zajištění optimální dostupnosti území kraje s návazností na dopravní trasy v území sousedních krajů a Polské republiky.

Rozvoj silniční sítě v severovýchodní části České republiky je založen na realizaci výstavby dálnice D11 v trase Praha - Hradec Králové – Jaroměř, rychlostní silnice R11 v trase Jaroměř - Trutnov - Královec – Polská republika a na rychlostní silnici R35 v trase Liberec - Hradec Králové – Olomouc. Na tento systém navazuje síť silnic I. třídy, u nichž se předpokládá zkvalitnění jejich vedení tak, aby odpovídalo návrhovým parametrům a výhledovým potřebám. Silniční síť dále doplňují silnice II. třídy, u kterých je především sledováno odstranění jednotlivých dopravních závad, úpravy šířkového uspořádání stávajícího vedení a případné přeložky související se změnami vedení silnic vyšších tříd.

Realizace výše uvedených cílů zajistí kvalitativně vyšší úroveň napojení území na velké sídelní aglomerace České republiky i propojení s okolními státy. Rozvoj, obnova, modernizace a údržba dopravní infrastruktury se odrazí ve spokojenosti uživatelů a také ve zvýšení plynulosti a bezpečnosti provozu s pozitivními dopady na zdraví člověka. Současně lze očekávat i snížení tvorby emisí hluku vyvolaných provozem vozidel na nově vybudovaných úsecích oproti původním komunikacím s nerovným povrchem.

Negativním důsledkem rozvoje dopravní infrastruktury může být nárůst intenzity automobilové dopravy, a tím vyvolané zvyšování hlukové a imisní zátěže. To může být velmi problematické zejména v blízkosti obytných lokalit, klidových zón, ploch určených k rekreaci a odpočinku a míst pobytu rizikových skupin populace (školky, školy, nemocnice, léčebny, domovy důchodců apod.). Zároveň je třeba si uvědomit, že změna vedení dosavadních tras komunikací (obchvaty měst, vesnic, přeložky silnic) může naopak způsobovat útlum některých forem zejména živnostenského podnikání, které jsou vázány právě na příliv potenciálních uživatelů těchto služeb v rámci automobilové dopravy vedoucí přes sídelní útvary, s následnými negativními socioekonomickými vlivy odrážejícími se na zdraví populace.

Prioritním záměrem železniční dopravy je optimalizace hlavních železničních koridorů a ostatních tratí celostátního významu.

Po realizaci komunikací v navržených koridorech lze očekávat zlepšení nabídky přepravy na rozhodujících přepravních směrech. Zvýšení cestovní rychlosti, rozšíření nabídky spojů a zvýšení spolehlivosti bude motivovat občany pro využívání veřejné železniční dopravy, která má významně menší vliv na životní prostředí než doprava silniční. V rámci optimalizace tratí je na některých úsecích plánována elektrifikace (trať č. 032 a 021). Zelektrifikováním tratí dojde k náhradě lokomotiv na naftový pohon za elektrické, a tím k eliminaci emisí ze spalování kapalných paliv v pístových spalovacích motorech. Tento pozitivní vliv na kvalitu ovzduší daných lokalit se kladně odrazí i v oblasti veřejného zdraví.

V řešeném území není situováno žádné letiště se statutem veřejného mezinárodního letiště. Neveřejné mezinárodní letiště je v Hradci Králové, dále veřejná vnitrostátní letiště Broumov, Dvůr Králové nad Labem, Jaroměř, Jičín, Nové Město nad Metují, Velké Poříčí (Hronov) a Vrchlabí a dále neveřejné vnitrostátní letiště Hořice. Dále je v území situováno neveřejné vnitrostátní vrtulníkové letiště Nová Amerika a heliporty pro leteckou záchrannou službu Hradec Králové – nemocnice, Trutnov - Horní Staré Město, Broumov - nemocnice a Náchod – nemocnice.

V oblasti technické infrastruktury je prioritním cílem koncepce chránit plochy a koridory pro umístění záměrů technické infrastruktury potřebné pro zajištění optimálního napojení rozvojových oblastí a ploch na tyto systémy.

Základním nositelem zajištění dodávky elektrické energie je nadřazený systém ZVN reprezentovaný dvěma vedeními 400 kV (č. 452 a 453) a transformovnou 400/110 kV Neznášov. Jediným zdrojem výroby elektrické energie většího významu je elektrárna v Poříčí u Trutnova (160 MW), která s ohledem na zajištění potřebného výkonu kraje nepostačuje. Koncepce zásobování elektrickou energií celého kraje je založena na propojené distribuční soustavě 110 kV (VVN) v návaznosti na republikovou soustavu. Současné transformovny VVN/VN jsou schopny výkonově vykryt předpokládané zvýšení elektrického příkonu. V rámci Královéhradeckého kraje jsou však prostory, které si v důsledku výkonových nároků vyžádají výhledově realizaci transformovny VVN/VN, což je dáno především rozvojem městských průmyslových lokalit a vznikem nových výrobních závodů s významnou spotřebou elektrické energie. Cílem je zabezpečení dostatečného množství elektrické energie ve všech částech území kraje s předpokladem zvýšeného odběru tohoto média.

Území Královéhradeckého kraje je zásobováno zemním plynem pomocí sítě VTL plynovodů a regulačních stanic VTL/STL. Dodávka zemního plynu do sítě plynovodů se

provádí z předávacích stanic VVTL/VTL situovaných mimo území Královéhradeckého kraje (Obec Černá za Bory a Obec Barchov nacházející se na území Pardubického kraje).

Plynofikace obcí a menších měst spolu se zesílením sítě pro rozvod elektrické energie povedou k nižší potřebě fosilních druhů paliv, jejichž spotřeba má výrazný negativní vliv zejména na stav ovzduší v těchto aglomeracích. Zároveň využívání těchto zdrojů pro vytápění objektů k bydlení má velký vliv pro rozvoj volnočasových aktivit.

Na území Královéhradeckého kraje je přiveden horkovod z elektrárny Opatovice nad Labem ležící v Pardubickém kraji, který zásobuje soustavu centrálního zásobování teplem v Hradci Králové. V případě rozšíření zásobování teplem z této elektrárny či jiných podobných zdrojů do dalších výrobních a obytných aglomerací povede ke snížení spotřeby paliv a jiných druhů energií s následným významným vlivem na životní prostředí.

V oblasti vodního hospodářství se koncepce zabývá návrhem dálkového vodovodu a zároveň stavbami pro protipovodňovou ochranu území.

Dostupnost přirozených zdrojů pitné vody s odpovídající užitnou kvalitou je významným prvkem svědčícím o kvalitě životního prostředí (konkrétně o kvalitě jeho vybraných složek) v daném území. To může být jedním z ukazatelů projevujících se na ekonomicko-hospodářském rozvoji předmětných lokalit s návazností na socioekonomickou stabilizaci a rozvoj lokálních až regionálních služeb majících kladný odraz v zaměstnanosti obyvatel regionů.

Rozvoj technické infrastruktury umožní rozvoj ekonomických aktivit a s tím související rozšíření nabídky nových pracovních míst.

Zkvalitnění stávající a budování nové energetické sítě, vodovodů, kanalizací včetně sítě čistíren odpadních vod, plynofikace obcí povede ke snížení zátěže životního prostředí a touto cestou také ke snížení zdravotních rizik.

Priority územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území:

- *přednostní nové využití nevyužívaných výrobních a skladových areálů, míst opuštěných armádou a ploch vyžadujících asanaci a rekultivaci (brownfields),*
- *vytváření územních podmínek pro zajištění kvalitního bydlení, včetně zajištění dodávky vody a zpracování odpadních vod v obcích nad 500 ekvivalentních obyvatel (splňujících požadavky na vysokou kvalitu života v současnosti i v budoucnosti) na celém území kraje a zlepšení vzhledu měst a obcí odpovídajícího charakteristickým podmínkám konkrétních částí historicky rostlé sídelní struktury,*
- *navrhování územních řešení směřujících k prevenci nežádoucí míry prostorové sociální segregace s negativními vlivy na sociální soudržnost obyvatel,*
- *vytváření územních podmínek pro doplnění občanského vybavení na venkově (zdravotních, sociálních a kulturních služeb),*
- *vytváření územních podmínek pro rozvoj a využití předpokladů území pro nadmístní turistické a rekreační aktivity odpovídající podmínkám turisticky významných území kraje,*

- vytváření územních podmínek pro zlepšení dopravní prostupnosti a zabezpečení optimální dopravní obslužnosti s cílem zajištění dostupnosti pracovních příležitostí a občanského vybavení včetně rekreace,
- ochrana kulturního dědictví spočívajícího v polycentrické sídelní struktuře, hodnotách zachovalých urbanistických celků včetně architektonických a archeologických památek.

Prioritní cíle v této oblasti zlepšují kvalitu života, a tím se pozitivně promítají na zdraví populace.

Z hlediska koncepce ochrany a rozvoje civilizačních hodnot je cílem vytváření územních podmínek pro rozvoj bydlení a občanského vybavení.

Zajištění kvalitního a dostupného bydlení v příjemném prostředí měst a obcí, utváření vhodných podmínek pro vybudování nových rodinných domů a bytových domů včetně doprovodné infrastruktury umožní zvyšování kvality života obyvatel.

Součástí naplňování tohoto cíle je i zlepšování vzhledu měst a obcí. Velký význam by měla úprava a revitalizace veřejných prostranství, oddechových a rekreačních zón včetně regenerace a výsadby zeleně. Zeleň plní řadu významných funkcí – mimo funkce rekreační a estetické také hygienickou a bioklimatickou. Tyto aktivity přispívají ke zlepšování životních podmínek, vytváření pocitu pohody a spokojenosti, a tím pozitivně ovlivňují zdraví.

Podporou kvality a dostupnosti služeb dojde ke zvýšení kvality života a přitažlivosti života na venkově.

Rozvoj infrastruktury v oblastech školství, vzdělávání, zdravotnictví, sociálních věcí a ostatní občanské vybavenosti přispěje k jejich lepší kvalitě a dostupnosti pro občany.

Podpora sítí pro informační a telekomunikační technologie může mít příznivý vliv v sociální oblasti a v oblasti vzdělávání veřejnosti. Zvýší se informovanost veřejnosti o životním prostředí, možnostech jeho ochrany (předcházení vzniku odpadů, racionální využívání surovin a energií, nakládání s nebezpečnými látkami a odpady, ...). Zlepšování kvality životního prostředí pozitivně ovlivňuje veřejné zdraví.

Kvalita, dostupnost, organizace zdravotní péče přímo ovlivňuje zdraví. Rozvíjení sociálních a zdravotních služeb může mít příznivé vlivy na zdraví obyvatelstva.

Podporou aktivit a služeb v oblasti kultury jsou vytvářeny podmínky pro kvalitní kulturní a společenský život ve městech i obcích. Plní především funkci poznávací a vzdělávací. Dále může přispět k zmenšení výskytu patologických a dalších nežádoucích jevů ve společnosti.

Důležitým předpokladem zdraví je sociální úroveň lidí. Podpora aktivit v oblasti sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva může usnadnit život těchto skupin obyvatelstva ve společnosti, a tím také snižovat jejich nezaměstnanost. Tím přispívá i k omezení možných zdravotních rizik vyplývajících z různých nepříznivých situací (sociálních, ekonomických a životních podmínek).

Podpora podnikání a rozvoje cestovního ruchu na venkově by měla vést k oživení ekonomiky, a s tím spojené zvýšení nabídky pracovních míst v těchto oblastech, růst příjmů a životní úrovně.

Rozvojem cestovního ruchu a rekreačních aktivit (turistika, cyklistika, sportovní vyžití...) může dojít k aktivnímu trávení volného času, ke zvýšení pohybových aktivit obyvatelstva s následnými příznivými dopady v oblasti zdraví.

Negativním jevem zatraktivnění venkovských oblastí, podpory rekreace a turistiky by mohl být nárůst frekvence automobilové dopravy (především osobní) v některých oblastech, a s tím spojené zvyšování imisní a hlukové zátěže podél využívaných komunikací, v blízkosti parkovišť a rekreačních objektů.

Dopravní obslužnost významně ovlivňuje dostupnost zdravotní péče, a tím i zdraví občanů.

Výstavba dálnice, rychlostní komunikace, obchvatů umožní odvedení velké části automobilové dopravy z centra měst a obcí mimo obydlené části sídel. Současně je nutno zajistit, aby realizace nových silničních úseků a obchvatů neměla negativní vliv na změnu hlukové situace v blízkosti tras těchto staveb, tzn. především na okrajích obcí.

Součástí strategie je i podpora ekologicky šetrnějších druhů dopravy (modernizace železniční sítě, podpora veřejné hromadné dopravy, ...). Realizace těchto opatření sníží imisní a hlukové zatížení lokalit.

Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky - Zdraví pro všechny v 21. století

Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky - Zdraví pro všechny v 21. století (dále také jen „ZDRAVÍ 21“) je dokumentem o dlouhodobé zdravotní strategii České republiky. Zahrnuje rozsáhlý soubor aktivit zaměřených na stálé a postupné zlepšování všech ukazatelů zdravotního stavu obyvatelstva.

Ve ZDRAVÍ 21 je uplatněna koncepce cílů definovaných ukazateli zdraví. Součástí strategických přístupů u většiny cílů je prevence nemocí a podpora zdraví. Cíle se opírají o analogický dokument Světové zdravotnické organizace. Současně je zaváděno monitorování ukazatelů, které budou indikovat realizaci ZDRAVÍ 21, signalizovat problémy a iniciovat případné úpravy. Velký význam přikládá tento program účasti všech složek společnosti na zlepšování národního zdraví a společné odpovědnosti všech resortů.

Posuzovaná koncepce zohledňuje strategii péče o veřejné zdraví vyplývající z cílů a opatření Dlouhodobého programu zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva České republiky - Zdraví pro všechny v 21. století.

Konkrétní vyhodnocení vlivu na tuto složku životního prostředí je uvedeno v kapitole č. 5.

3. 9 Odpady

Celková produkce odpadů v ČR je vysoká, přesto v rámci Královéhradeckého kraje byl v některých letech zaznamenán pokles či kolísání produkce odpadů. Dlouhodobý trend je